

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

**NUTARIMAS
DĖL REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS PATIKROS TECHNINĖS UŽDUOTIES
PATVIRTINIMO**

2020 m. d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 2 straipsnio 34 dalimi, 8 straipsnio 9 dalies 31 punktu, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnio 42 dalimi, 9 straipsnio 1 dalies 6 punktu ir atsižvelgdama į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) 2020 m. pažymą Nr. O5E-... Taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Reguliavimo apskaitos sistemos patikros techninę užduotį (toliau – Techninė užduotis) (pridedama).

2. Nustatyti, kad Tarybos motyvuotu sprendimu pagal šiuo nutarimu patvirtintą Techninę užduotį atliekamos energetikos įmonių, geriamojo vandens tiekėjų, nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų 2019 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių finansinių metų Reguliavimo apskaitos sistemos patikros.

Tarybos pirmininkas

PATVIRTINTA
Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos
2020 m. d. nutarimu Nr. O3E-

**REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS PATIKROS
TECHNINĖ UŽDUOTIS
I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Reguliavimo apskaitos sistemos patikros techninė užduotis (toliau – Techninė užduotis) yra skirta energetikos įmonių, geriamojo vandens tiekėjų, nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų (toliau – Įmonė) reguliavimo apskaitos sistemos patikrai (toliau – Patikra) atlikti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 16¹ straipsnio 3 dalyje ir Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 33 straipsnio 11 dalyje nustatytais atvejais ir tvarka.

2. Patikra gali būti inicijuojama motyvuotu Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) sprendimu, jei Taryba turi informacijos, ar Tarybai kyla pagrįstų įtarimų, kad Įmonės tvarkoma reguliavimo apskaitos sistema neatitinka teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų, ar paaiškėja aplinkybės dėl netinkamai vykdomos reguliuojamosios veiklos.

3. Patikros tikslai:

3.1. Atlikti riboto užtikrinimo patikrinimą, kurio metu, vadovaujantis nustatytais kriterijais, būtų įvertinta Įmonės reguliuojamos apskaitos sistemos (toliau – RAS) atitiktis taikytiniams reguliuojamąją veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams;

3.2. Pateikti nustatytų neatitikimų šalinimo ir RAS tobulinimo rekomendacijas.

4. Patikra atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtintu 3000-uoju tarptautiniu užtikrinimo užduočių standartu „Užtikrinimo užduotys, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditus ir peržvalgas“ (toliau – TUUS 3000), Įmonės pavirtintu reguliavimo apskaitos sistemos aprašu (toliau – Sistemos aprašas), šia Technine užduotimi bei taikytiniais teisės aktais, atsižvelgiant į sektorių, kuriame veikia Įmonė:

4.1. Energetikos įstatymu;

4.2. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu;

4.3. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu;

4.4. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu;

4.5. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu;

4.6. Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

4.7. Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, patvirtinta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“;

4.8. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-459 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

4.9. Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-468 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

4.10. Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

4.11. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2013 m. spalio 3 d. Nr. O3-432 „Dėl Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“;

4.12. Individualiais teisės aktais, priimtais Tarybos Įmonės atžvilgiu ir numatančiais reikalavimus Įmonės apskaitos atskyrimui ir sąnaudų paskirstymui.

5. Patikrą gali atlikti tik Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo nustatyta tvarka į audito įmonių sąrašą įrašyta audito įmonė arba auditorius, kuris audito veikla verčiasi savarankiškai (toliau – Audito įmonė).

6. Techninėje užduotyje vartojamos sąvokos apibrėžtos Energetikos įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme, Elektros energetikos įstatyme, Šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, Verslo apskaitos standartuose bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų apraše, Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, Reguluojamosios veiklos ataskaitų patikros techninėje užduotyje ir kituose teisės aktuose, kuriais vadovaujantis Įmonė organizuoja ir tvarko savo reguliuojamos veiklos apskaitą.

II SKYRIUS

TARYBOS, ĮMONĖS IR AUDITO ĮMONĖS PAREIGOS ORGANIZUOJANT IR VYKDANT PATIKRĄ

7. Tarybos pareigos:

7.1. Motyvuotu sprendimu įpareigoti Įmonę atlikti Patikrą.

7.2. Sprendime dėl Patikros atlikimo nustatyti Patikros apimtis (žr. IV skyrių).

8. Tikrinamos Įmonės pareigos:

8.1. Patikrą atlikti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo Tarybos sprendimo priėmimo dienos pagal Tarybos patvirtintą Techninę užduotį ir nustatytas Patikros procedūrų apimtis.

8.2. Patikros metu bendradarbiauti su Audito įmone ir pateikti Patikrai atlikti reikalingus duomenis, dokumentus ir kitą informaciją.

8.3. Ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Patikros atlikimo dienos pateikti Patikros ataskaitą Tarybai.

9. Audito įmonės pareigos:

9.1. Sudarius sutartį dėl Patikros atlikimo, raštu informuoti Įmonę apie Patikrą atlikti paskirtą užduoties partnerį, kuris bus atsakingas už bendrą Patikros kokybę¹.

9.2. Atlikti Patikrą pagal Techninę užduotį ir pateikti Įmonei Patikros ataskaitą pagal Techninės užduoties V skyriuje nustatytus reikalavimus.

9.3. Dokumentuoti atliktas Patikros procedūras ir saugoti darbo dokumentus pagal Techninės užduoties V skyriuje nustatytus reikalavimus.

¹ Vadovaujantis TUUS 3000, 33 dalies nuostatomis.

9.4. Audito įmonė, esant poreikiui, gali konsultuotis su Taryba Patikros atlikimo klausimais.

III SKYRIUS

RAS TAIKYTINI REIKALAVIMAI

10. Įmonės RAS turi atitikti žemiau nurodytus reikalavimus:

10.1. Bendrieji reikalavimai:

10.1.1. RAS taikomi principai, metodai ir tvarkos turi būti tinkamai, aiškiai ir išsamiai aprašyti Sistemos apraše.

10.1.2. Atsakomybė už RAS tinkamumą ir efektyvumą turi būti aiškiai apibrėžta ir komunikuota.

10.2. Reikalavimai ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (toliau – IMNT) apskaitai:

10.2.1. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.

10.2.2. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra tinkamai perkelti iš buhalterinės apskaitos (toliau – BA).

10.2.3. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomos IMNT vertės dalies išskyrimą iš IMNT įsigijimo savikainos.

10.2.4. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimą.

10.2.5. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT pirminį priskyrimą.

10.2.6. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT likutinės vertės paskirstymą paslaugoms.

10.3. Reikalavimai pajamų apskaitai:

10.3.1. RAS turi užtikrinti, kad pajamos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.

10.3.2. RAS turi užtikrinti, kad pajamų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.

10.3.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pajamų paskirstymą paslaugoms.

10.4. Reikalavimai darbo užmokesčio sąnaudų (toliau – DU sąnaudos) apskaitai:

10.4.1. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.

10.4.2. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.

10.4.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį DU sąnaudų priskyrimą.

10.4.4. RAS turi užtikrinti tinkamą DU sąnaudų paskirstymą paslaugoms.

10.5. Reikalavimai sąnaudų apskaitai:

10.5.1. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.

10.5.2. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.

10.5.3. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra tinkamai paskirstytos į sąnaudų grupes ir pogrupius.

10.5.4. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomųjų sąnaudų išskyrimą.

10.5.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį sąnaudų priskyrimą.

10.5.6. RAS turi užtikrinti tinkamą paskirstomųjų sąnaudų paskirstymą paslaugoms.

10.6. Reguluojamos veiklos ataskaitų parengimas:

10.6.1. Duomenys skirtingose Įmonių metinėse reguliuojamosios veiklos ataskaitose (toliau – RVA) prieduose sutampa.

10.6.2. RAS turi užtikrinti RVA duomenų integralumą (vientisumą).

10.6.3. RAS turi užtikrinti, kad duomenys RVA ir Duomenų surinkimo ir analizės informacinės sistemos (toliau – DSAIS) formose sutampa.

IV SKYRIUS PATIKROS PROCEDŪROS

11. Taryba savo sprendime dėl Patikros atlikimo gali nustatyti įpareigojimą atlikti Patikrą dėl visų arba dalies III skyriuje nurodytų reikalavimų.

12. Audito įmonė, vadovaudamasi Techninės užduoties 1 priede nurodytais vertinimo kriterijais, privalo įvertinti Įmonės RAS atitiktį Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytiems reikalavimams.

13. Patikros procedūrų tipą (pvz., paklausimas, stebėjimas, patvirtinimas ir pan.) bei apimtis nustato Patikrą vykdanči Audito įmonė, vadovaudamasi TUUS 3000 nuostatomis.

14. Vertinant RAS atitiktį konkrečiam reikalavimui turi būti atsižvelgiama į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytus pastebėjimus, praėjusio ataskaitinio laikotarpio RVA patikros rezultatus ir kitas Techninės užduoties 1 priede pateiktas rekomendacijas.

V SKYRIUS PATIKROS REZULTATAI

15. Patikros rezultatai turi būti įforminti Patikros ataskaitoje, parengtoje vadovaujantis TUUS 3000 nuostatomis.

16. Audito įmonės pasirašyta Patikros ataskaita ir Techninės užduoties 2 priede pateikta Patikros rezultatų suvestinė turi būti pateiktos Įmonei popierine ir (ar) elektronine forma.

17. Patikros procedūrų dokumentavimas ir darbo dokumentų saugojimas vykdomas vadovaujantis TUUS 3000 nuostatomis ir Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS VERTINIMO KRITERIJŲ SĄVADAS IR ATITIKTIES REIKALAVIMAMS VERTINIMO EIGA

VARTOJAMOS SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

1. Vartojamos santrumpos:
 - 1.1. ATL – apyvartiniai taršos leidimai.
 - 1.2. BA informacija – buhalterinės apskaitos informacija.
 - 1.3. DK – Įmonės didžioji knyga (buhalterinis registras), kuria remiantis sudarytos ataskaitinio laikotarpio audituotos (kai auditas yra privalomas teisės aktų nustatyta tvarka) finansinės atskaitos.
 - 1.4. DK dimensija - apskaitos informacijai priskiriamas papildomas požymis, kurio pagalba galima registruotus įrašus grupuoti bei analizuoti.
 - 1.5. DSAIS – Tarybos duomenų surinkimo ir analizės informacinė sistema.
 - 1.6. DU sąnaudos – darbo užmokesčio sąnaudos.
 - 1.7. FA – audituotos paskutinio praėjusio ataskaitinio laikotarpio finansinės atskaitos (kai auditas yra privalomas teisės aktų nustatyta tvarka).
 - 1.8. IMNT – Ilgalaikis materialusis (nematerialusis) turtas.
 - 1.9. Taryba – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (iki 2019 m. birželio 30 d. – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija)).
 - 1.10. LRAIC – ilgo laikotarpio vidutinio padidėjimo sąnaudos.
 - 1.11. SP – sąskaitų planas.
 - 1.12. RVA – reguliuojamosios veiklos ataskaitų rinkinys.
 - 1.13. TU – Techninė užduotis.
2. Patikros procedūrose naudojamos sąvokos:
 - 2.1. Aprašas – konkretaus sektoriaus, kuriame veikia Įmonė, Tarybos patvirtintas apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas (Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų sektoriaus atveju – Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika).
 - 2.2. Pirminis priskyrimas – apskaitos įrašų (turto, sąnaudų, pajamų) priskyrimas konkrečiai paslaugai, sąnaudų centrui (netiesiogiai paslaugoms skirstomai grupei), bendram veiklos palaikymui arba nepaskirstomai kategorijai.
 - 2.3. RAS turto sąrašas – RVA parengti naudojamas IMNT vienetų sąrašas.
 - 2.4. RVA patikros rezultatai – paskutinio praėjusio ataskaitinio laikotarpio RVA patikros rezultatai.
 - 2.5. Kitos vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas LR energetikos įstatyme, LR šilumos ūkio įstatyme, LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, LR elektros energetikos įstatyme, LR gamtinių dujų įstatyme, LR finansinių ataskaitų audito įstatyme bei juos įgyvendinančiuose teisės aktuose, Verslo apskaitos standartuose bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose.

BENDROSIOS NUOSTATOS

3. Audito įmonė, vadovaudamasi žemiau pateikiamoje lentelėje Nr. 1 nurodytais vertinimo kriterijais, privalo įvertinti Įmonės RAS atitiktį visiems arba daliai šioje Techninėje užduotyje nurodytų reikalavimų. Konkretus reikalavimų sąrašas pateikiamas Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo.

4. Vertinimo kriterijai suformuoti taip, kad atitiktis kiekvienam reikalavimui vertinimas būtų kompleksiškas, apimantis esminius Įmonės RAS elementus:

4.1. RAS metodiką (M) – aprašytą Įmonės Sistemos apraše, detalizuojančią ir adaptuojančią taikytinus Aprašo reikalavimus Įmonės specifikai.

4.2. RAS procesus (P) – reguliavimo apskaitos organizavimo tvarką, aprašytą Įmonės vidinėse procedūrose.

4.3. RAS įrankius (Į) – informacines sistemas, skaičiuokles ir pan. įrankius naudojamus reguliavimo apskaitai vykdyti.

5. Įmonės RAS atitiktis konkrečiam reikalavimui vertinimas vykdomas dviem etapais:

5.1. Vertinimo kriterijų reikšmių nustatymas;

5.2. Atitiktis reikalavimui vertinimas.

VERTINIMO KRITEIJŲ REIKŠMIŲ NUSTATYMAS

6. Šiame etape visiems Patikros apimtyje esančių reikalavimų vertinimo kriterijams priskiriama viena iš žemiau nurodytų reikšmių:

6.1. „Taikoma praktika“ – Įmonės reguliavimo apskaitoje taikoma vertinimo kriterijaus aprašyme nurodyta praktika.

6.2. „Netaikoma praktika“ – Įmonės reguliavimo apskaitoje nėra įdiegta vertinimo kriterijaus aprašyme nurodyta praktika.

6.3. „Netaikytina“ – Įmonės reguliavimo apskaitai vertinimo kriterijus nėra taikytinas pvz. su kogeneracinio turto apskaita susiję vertinimo kriterijai taikytini tik Įmonėms disponuojančioms tokiu turtu.

7. Konkretų procedūrų tipą (pvz., paklausimas, stebėjimas, patvirtinimas ir pan.) bei apimtis nustato Patikrą vykdanči Audito įmonė, vadovaudamasi TUUS 3000 nuostatomis.

8. Priskiriant reikšmes vertinimo kriterijams, turi būti atsižvelgiama ne tik į atliktų procedūrų rezultatus, bet ir į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytus pastebėjimus, RVA patikros rezultatus ir Techninės užduoties 1 priede pateiktus komentarus (tiek, kiek taikytina).

9. Etapo rezultatai pateikiami Patikros rezultatų suvestinės A dalyje (žr. Techninės užduoties 2 priedą).

ATITIKTIES REIKALAVIMUI VERTINIMAS

10. Vertinimo kriterijai yra suformuoti atsižvelgiant į gerąją Įmonių praktiką, tačiau skirtingos Įmonės gali skirtingomis priemonėmis užtikrinti atitiktį RAS keliamiems reikalavimams. Atitinkamai, reikšmės „Netaikoma praktika“ priskyrimas vienam ar keliems vertinimo kriterijams nereiškia, kad atitiktis susijusiam reikalavimui yra neužtikrinta.

11. Vertinant Įmonės RAS atitiktį taikytinam reikalavimui, turi būti atsižvelgiama į:

11.1. Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytus pastebėjimus;

11.2. RVA patikros rezultatus;

11.3. Vertinimo kriterijų reikšmių nustatymo rezultatus;

11.4. Įdiegtas alternatyvias priemones reikalavimui užtikrinti;

11.5. Įmonės dydį, kompleksiskumą.

12. Bendru atveju Įmonės RAS atitiktis RAS reikalavimui nėra užtikrinama, jei:

12.1. Įmonės RVA ar kituose Tarybos nurodytuose reguliavimo apskaitos rezultatuose buvo nustatyti esminiai neatitikimai, susiję su atitinkamo reikalavimo įgyvendinimu ir RAS patikros metu neatitikimai nėra sistemiškai pašalinti.

12.2. Įmonės RVA ar kituose Tarybos nurodytuose reguliavimo apskaitos rezultatuose nebuvo nustatyti esminiai neatitikimai, susiję su atitinkamo reikalavimo įgyvendinimu, tačiau vertinimo kriterijų reikšmių nustatymo etape nustatoma padidinta rizika², kad tokie neatitikimai gali kilti ateityje.

13. Etapo rezultatai pateikiami Patikros rezultatų suvestinės B dalyje (žr. Techninės užduoties 2 priedą).

NUSTATYTŲ NEATITIKIMŲ ŠALINIMO IR RAS TOBULINIMO REKOMENDACIJŲ PATEIKIMAS

14. Rekomendacijų tikslas – suteikti praktinę, metodinę pagalbą Įmonei, siekiant:

14.1. Ištaisyti nustatytus reguliuojamos apskaitos neatitikimus iki artimiausio ataskaitinio laikotarpio RVA pateikimo Tarybai datos.

14.2. Įgyvendinti sisteminius ir ilgalaikius RAS tobulinimo sprendimus.

15. Teikiant nustatytų neatitikimų šalinimo ir RAS tobulinimo rekomendacijas rekomenduojama:

15.1. Atsižvelgti į vertinimo kriterijų reikšmių nustatymo rezultatus pagal atskirus RAS elementus (žr. 2 punktą);

15.2. Įvertinti Įmonės dydį, kompleksiskumą ir praktines galimybes įgyvendinti rekomendacijas;

15.3. Pateikti neatitikimų šalinimo ir RAS tobulinimo rekomendacijas atsižvelgiant tiek į trumpalaikę³, tiek į ilgalaikę perspektyvą (jei taikytina).

16. Neatitikimų šalinimo rekomendacijos turi būti pateiktos visais atvejais, kai nustatoma, kad atitiktis konkrečiam reiklavimui nėra užtikrinta.

17. Etapo rezultatai pateikiami Patikros rezultatų suvestinės B dalyje (žr. Techninės užduoties 2 priedą).

² Rizika vertinama kaip padidinta, jei daugumai konkretaus reikalavimo vertinimo kriterijų priskiriama reikšmė „Netaikoma praktika“, o alternatyvios priemonės reikalavimo užtikrinimui nėra įdiegtos.

³ Iki artimiausios Įmonės reguliuojamosios veiklos ataskaitų pateikimo datos.

24	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
Reikalavimas			
1. Bendrieji reikalavimai			
R.1.1. RAS taikomi principai, metodai ir tvarkos turi būti tinkamai aprašyti Sistemos apraše	K.1.1.1. Sistemos apraše pateikiamas detalus kiekvieno Įmonės verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas.	M	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Įmonės pajamų struktūrą, siekiant įsitikinti, kad Sistemos apraše pateikiamas paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas yra tikslus ir atitinkantis faktinę situaciją.</i>
	K.1.1.2. Sistemos apraše pateikiamas Įmonės parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis Įmonei įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje.	I	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į RVA patikros TU 8.1.6 prieduose pateikiamų koregavimų, kuriais tikslinami DK/ DK dimensių duomenys kiekį, pobūdį ir su tuo susijusius neatitikimus nustatytus RVA patikros metu.</i>
	K.1.1.3. Sistemos apraše pateikiamas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodytas kiekvieno Įmonės pasirinkto paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas.	M	-
	K.1.1.4. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu.	P	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos pastebėjimus ir RVA patikros rezultatus. Jei identifikuoti trūkumai, susiję su šio reikalavimo įgyvendinimu, nėra tinkamai ištaisyti, pateikti rekomendacijas praktiniam įgyvendinimui.</i>
R.1.2. Atsakomybė už RAS tinkamumą ir efektyvumą turi būti aiškiai apibrėžta ir komunikuota	K.1.2.1. Už RAS atsakingi asmenys yra aiškiai identifikuoti, o jų funkcijos nustatytos pareigybinuose nuostatuose.	P	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) apskaita			
R.2.1. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.	K.2.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, IMNT reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	P/M/I	<i>Vertinant tvarkos (procedūros) atitiktį Įmonės poreikiams, dydžiui, kompleksiskumui ir pan. rekomenduojama atsižvelgti į visų IMNT vertinimo kriterijų reikšmių priskyrimo rezultatus.</i>
	K.2.1.2. RAS turto sąrašas yra aiškiai atskirtas nuo buhalterinės apskaitos - naudojamas atskiras, integralus (vientisas), specifiskai reguliuojamai turto apskaitai pritaikytas duomenų rinkinys.	I	-
	K.2.1.3. RAS turto sąraše sistemiškai kaupiami visi reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I	<i>Pavadinimas, inventorinis numeris, įvedimo į eksploataciją data, nusidėvėjimo pradžios data, įsigijimo vertė, suderinimo su Taryba data ir nutarimo numeris, nepaskirstomos įsigijimo vertės dalies detalizacija pagal RVA nurodytas nepaskirstomos vertės kategorijas, nusidėvėjimo normatyvas, turto pogrupis, pirminis priskyrimas, sukauptas nusidėvėjimas, likutinė vertė.</i>
	K.2.1.4. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su reikalavimų IMNT apskaitai įgyvendinimu.	P	<i>Vertinant turi būti atsižvelgiama į Tarybos pastebėjimus ir RVA patikros rezultatus.</i>
R.2.2. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra	K.2.2.1. Informacija apie IMNT duomenų perkėlimo eigą pateikiama Sistemos apraše.	M	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
tinkamai perkelti iš BA	K.2.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant duomenis iš BA nėra perkeliamos ir BA klaidos.	P	<i>Vertinant turi būti atsižvelgiama į Tarybos pastebėjimus, FA audito išvadą⁴ ir RVA patikros rezultatus susijusius su buhalterinės apskaitos klaidomis, dėl kurių buvo nustatytos klaidos RVA, kiekį, pobūdį ir reikšmingumą.</i>
	K.2.2.3. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros IMNT įsigijimo savikainos sutikrinimas su BA turto sąrašo duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	-
R.2.3. RAS turi užtikrinti, kad iš IMNT įsigijimo savikainos tinkamai išskirta nepaskirstoma IMNT vertės dalis.	K.2.3.1. Informacija apie nepaskirstomo IMNT kategorijas ir priemones jų identifikavimui pateikiama Sistemos apraše.	M	-
	K.2.3.2. Nepaskirstomo IMNT identifikavimui naudojamos sisteminės priemonės (atskiros SP sąskaitos, analitiniai požymiai ir pan.).	I	-
	K.2.3.3. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros IMNT įsigijimo vertės, finansuotos dotacijomis (subsidijomis) ir vartotojų lėšomis, palyginimas su BA informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	-
	K.2.3.4. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše apskaitomos bendros ATL lėšomis finansuoto turto vertės palyginimas su taikytinų Tarybos nutarimų (pažymų) duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami..	P	-

⁴ Seikiant įvertinti ar modifikuotoje audito išvadoje pateikti pastebėjimai, susiję su IMNT apskaita (jei taikytina), yra tinkamai atspindėti Įmonės reguliavimo apskaitoje.

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.2.3.5. Vykdomas periodinis RAS turto sąrašė apskaitomos bendros IMNT perkainojimo vertės palyginimas su BA informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	-
	K.2.3.6. Vykdomas periodinis RAS turto sąrašė nurodytos bendros nenaudojamo turto įsigijimo vertės palyginimas su FA atskleidžiama informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	-
	K.2.3.7. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios savalaikį ir tikslų nesuderinto turto identifikavimą.	P/M/I	<i>Sisteminų priemonių pavyzdžiai:</i> - vykdomas periodinis RAS turto sąrašė nurodytos informacijos apie turto suderinimą palyginimas su taikytinų Tarybos nutarimų (pažymų) duomenimis.
	K.2.3.8. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką akcininkų įnašų turtu (įstatinio kapitalo didinimas, nuostolių dengimas ir pan.) apskaitą.	P/M/I	<i>Sisteminų priemonių pavyzdžiai:</i> - parengta apskaitos metodika, numatanti įpareigojimą tinkamai eliminuoti turto perkainojimo įtaką ir iš neperkainotos įsigijimo vertės tinkamai išskirti turto finansavimo šaltinius. - parengta ir naudojama formali tvarka (procedūra) skirta užtikrinti tinkamą akcininkų įnašų turtu reguliavimo apskaitos įgyvendinimą.
	K.2.3.9. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką LRAIC turto apskaitą.	P/M/I	<i>Sisteminų priemonių pavyzdžiai:</i> - parengta LRAIC turto apskaitos metodika numatanti, kad į RAB įtraukta investicijų į LRAIC modelio optimizuotą turtą vertė negali viršyti LRAIC modelyje detalizuojančio turto sąrašė nurodytos to turto vertės, įvertintos atstatomaisiais kaštais. - parengta ir naudojama formali tvarka (procedūra) skirta užtikrinti tinkamą LRAIC turto apskaitą.

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
R.2.4. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimą	K.2.4.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali IMNT nusidėvėjimo apskaičiavimo metodika, nurodanti nusidėvėjimo apskaičiavimo pradžios momentą, normatyvus, atliktų turto pagerinimų nusidėvėjimo apskaitą, su Taryba nesuderinto turto nusidėvėjimo apskaitą ir pan.	P	-
	K.2.4.2. IMNT nusidėvėjimo apskaičiavimas vykdomas naudojant tinkamus įrankius.	I	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti:</i> - ar užtikrinamas formulių integralumas (pvz. jei naudojamas MS Excel); - ar naudojamos automatinės kontrolės matematiniam duomenų sutikrinimui, loginiam duomenų palyginimui ir pan. - į RVA patikros metu nustatytų neatitikimų, susijusių su nusidėvėjimo apskaita, priežastis ir pan.
	K.2.4.3. Vykdomas periodinis LRAIC turto vienetų metinių nusidėvėjimo sąnaudų palyginimas su ataskaitinio laikotarpio LRAIC modelio detalizuojančio turto sąrašo duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	-
R.2.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį turto paskirties priskyrimą	K.2.5.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio IMNT paskirties priskyrimo metodika nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis IMNT paskirties priskyrimas.	M	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.2.5.2. Pirminio IMNT paskirties priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P	<i>Pvz., dalyvauja už infrastruktūros valdymą atsakingas techninis personalas. Jei „ne“, įvertinti, ar IMNT priskyrimo kriterijai (žr. K.2.5.1) yra pakankamai objektyvūs, kad už pirminį IMNT paskirties priskyrimą atsakingas asmuo galėtų savarankiškai atlikti korektišką pirminį priskyrimą?</i>
	K.2.5.3. IMNT apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę atskleisti pasirinkto IMNT vieneto pirminio priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	I	-
	K.2.5.4. RAS užtikrina, kad kiekvienam IMNT vienetui būtų atliktas pirminis paskirties priskyrimas.	I/P	<i>Užtikrinimo pavyzdžiai: - IMNT apskaitai naudojamas įrankis užtikrina, kad visi IMNT vienetai turėtų priskirtą paskirtį t.y. „privalomas požymis“ (prevencinė priemonė); - RVA rengimo metu vykdomas patikrinimas siekiant įsitikinti, kad visi IMNT vienetai turi priskirtą paskirtį (detekcinė priemonė).</i>
R.2.6. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT likutinės vertės paskirstymą paslaugoms	K.2.6.1. Sistemos apraše pateikiamas (žr. 1.1.3) kiekvieno Įmonės pasirinkto IMNT paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M	<i>Objektyvumo principas užtikrinamas, jei Įmonės naudojami IMNT paskirstymo kriterijai paskirsto IMNT vertę paslaugoms nešališkai, nesiekiant iškreipti paslaugos ataskaitinio laikotarpio rezultatų ir paveikti RAS informacijos gavėjų sprendimų.</i>
	K.2.6.2. Sistemos apraše pateikiama detali IMNT paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M	<i>Metodika vertinama kaip pakankamai detali, jei įgalina be papildomos informacijos atlikti IMNT paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimą.</i>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.2.6.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami SA nurodyti IMNT paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	I/P	<i>Rekomenduojama atsižvelgti į tai ar:</i> - RAS turto sąrašas yra pakankamai automatizuotas, siekiant minimizuoti žmogiškos klaidos riziką; - vykdomas periodinis faktiškai naudojamų IMNT paskirstymo kriterijų ir jų reikšmių apskaičiavimo palyginimas su Sistemos aprašo nuostatomis.
	K.2.6.4. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką kogeneracinio turto paskirstymą paslaugoms.	M/P	<i>Rekomenduojama atsižvelgti į tai, ar:</i> - Sistemos apraše numatyta, kad tokio turto vertė negali viršyti Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikoje nurodytų rodiklių; - įdiegtos priemonės (pvz., periodinis patikrinimas) užtikrinančios, kad Sistemos apraše numatytų nuostatų yra laikomasi.

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
3. Pajamų apskaita			
R.3.1. RAS turi užtikrinti, kad pajamos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.	K.3.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, pajamų reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	M/P/I	<i>Vertinant tvarkos (procedūros) atitiktį Įmonės poreikiams, dydžiui, kompleksiskumui ir pan. rekomenduojama atsižvelgti į visų pajamų vertinimo kriterijų reikšmių priskyrimo rezultatus.</i>
R.3.2. RAS turi užtikrinti, kad pajamų duomenys yra	K.3.2.1. Informacija apie pajamų duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
tinkamai perkelti iš BA	K.3.2.2. RAS užtikrina, kad perkeltant pajamų duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos pastebėjimus, FA audito išvadą⁵ ir RVA patikros metu nustatytų neatitikimų, susijusių su buhalterinės apskaitos klaidomis, dėl kurių buvo nustatytos klaidos RVA, kiekį, pobūdį ir reikšmingumą.</i>
	K.3.2.3. Vykdomas periodinis RVA nurodytos bendros pajamų sumos sutikrinimas su BA duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	-
R.3.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pajamų paskirstymą paslaugoms	K.3.3.1. Pirminių pajamų registravimo šaltinių (sąskaitų išrašymo sistema, DK ir pan.) duomenys yra pakankamo detalumo.	I	<i>Duomenys vertinami kaip pakankamai detalūs, kai pajamų skirstymui paslaugų lygmeniu vykdomas tik duomenų perkėlimo iš pirminių pajamų registravimo šaltinių pagalba, be reikšmingų papildomų skaičiavimų ir (ar) skirstymo.</i>
	K.3.3.2. Jei pirminių pajamų registravimo šaltinių duomenys yra nepakankamo detalumo, įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką pajamų paskirstymą paslaugoms	M/P/I	<i>Sistemonių priemonių pavyzdžiai: - SA aiškiai aprašyta pajamų paskirstymo paslaugoms metodika, t.y. paskirstymo principai, paskirstymo kriterijai, jų reikšmių apskaičiavimo tvarka ir pan.; - parengta ir naudojama formali tvarka (procedūra), skirta užtikrinti šio reikalavimo įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.</i>
4. Darbo užmokesčio (DU) sąnaudų apskaita			

⁵ Seikiant įvertinti ar modifikuotoje audito išvadoje pateikti pastebėjimai, susiję su pajamų apskaita (jei taikytina), yra tinkamai atspindėti įmonės reguliavimo apskaitoje.

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
R.4.1. RAS turi užtikrinti, kad DU duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.	K.4.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, DU reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	P/M/I	<i>Vertinant tvarkos (procedūros) atitiktį Įmonės poreikiams, dydžiui, kompleksiskumui ir pan. rekomenduojama atsižvelgti į visų DU vertinimo kriterijų reikšmių priskyrimo rezultatus.</i>
	K.4.1.2. Registruojant DU sąnaudas BA sistemiškai kaupiami visi reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I	<i>Didelis DU sąnaudų koregavimų skaičius rengiant RVA ataskaitas yra indikatorius, kad registruojant DU sąnaudas BA nėra kaupiami visi reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.</i>
	K.4.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su reikalavimų DU apskaitai įgyvendinimu.	P	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos pastebėjimus ir RVA patikros rezultatus.</i>
R.4.2. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA	K.4.2.1. Informacija apie DU duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M	-
	K.4.2.2. RAS užtikrina, kad perkeltiant DU duomenis iš BA nėra perkeliamos ir BA klaidos.	P	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos pastebėjimus, FA audito išvadą⁶ ir RVA patikros metu nustatytų neatitikimų, susijusių su buhalterinės apskaitos klaidomis, dėl kurių buvo nustatytos klaidos RVA, kiekį, pobūdį ir reikšmingumą.</i>
	K.4.2.3. Vykdomas periodinis DU sąnaudų RVA sutikrinimas su BA duomenimis. Identifikuoti skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	-
R.4.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį DU sąnaudų priskyrimą	K.4.3.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio DU sąnaudų priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis DU sąnaudų priskyrimas.	M	-

⁶ Seikiant įvertinti ar modifikuotoje audito išvadoje pateikti pastebėjimai, susiję su DU apskaita (jei taikytina), yra tinkamai atspindėti Įmonės reguliavimo apskaitoje.

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.4.3.2. Pirminio DU priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P	<i>Pvz., dalyvauja tiesiogiai už personalo valdymą atsakingi asmenys (padalinių vadovai ir pan.). Jei „ne“, įvertinti ar DU pirminio priskyrimo kriterijai (žr. K.4.3.1) yra pakankamai objektyvūs, kad už priskyrimą atsakingas asmuo galėtų savarankiškai atlikti korektišką pirminį priskyrimą.</i>
	K.4.3.3. DU apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę atskleisti pasirinkto DU vieneto pirminio priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	I	-
	K.4.3.4. RAS užtikrina, kad kiekvienam DU vienetui būtų atliktas pirminis paskirties priskyrimas.	I/P	<i>Užtikrinimo pavyzdžiai: - DU apskaitai naudojamas įrankis užtikrina, kad visi DU vienetai turėtų priskirtą paskirtį t.y. „privalomas požymis“ (prevencinė priemonė) - RVA rengimo metu vykdomas patikrinimas siekiant įsitikinti, kad visi DU vienetai turi priskirtą paskirtį (detekcinė priemonė)</i>
R.4.4. RAS turi užtikrinti tinkamą DU sąnaudų paskirstymą paslaugoms	K.4.4.1. Sistemos apraše pateikiamas DU sąnaudų paskirstymo kriterijų ekonominis pagrindimas (žr. K.1.1.3) yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M	<i>Objektyvumo principas užtikrinamas, jei Įmonės naudojami DU paskirstymo kriterijai paskirsto DU sąnaudas paslaugoms nešališkai, nesiekiant iškreipti paslaugos ataskaitinio laikotarpio rezultatų ir paveikti RAS informacijos gavėjų sprendimų.</i>
	K.4.4.2. Sistemos apraše pateikiama detali DU sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M	<i>Metodika vertinama kaip pakankamai detali, jei įgalina be papildomos informacijos atlikti DU sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimą.</i>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.4.4.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami Sistemos apraše nurodyti DU sąnaudų paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	I/P	<i>Rekomenduojama atsižvelgti į tai, ar:</i> - <i>DU sąnaudų skirstymas yra pakankamai automatizuotas, kad minimizuoti žmogiškos klaidos riziką,</i> - <i>vykdomas periodinis faktiškai naudojamų DU sąnaudų paskirstymo kriterijų ir jų reikšmių apskaičiavimo palyginimas su Sistemos aprašo nuostatomis.</i>
5. Sąnaudų apskaita			
R.5.1. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.	K.5.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, sąnaudų reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	P/M/I	<i>Vertinant tvarkos (procedūros) atitiktį Įmonės poreikiams, dydžiui, kompleksiskumui ir pan. rekomenduojama atsižvelgti į visų sąnaudų vertinimo kriterijų reikšmių priskyrimo rezultatus.</i>
	K.5.1.2. Registruojant sąnaudas BA sistemiškai kaupiami visi reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I	<i>Didelis sąnaudų koregavimų skaičius rengiant RVA ataskaitas yra indikatorius, kad registruojant sąnaudas BA nėra kaupiami visi reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.</i>
	K.5.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su reikalavimų sąnaudų apskaitai įgyvendinimu.	P	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos pastebėjimus ir RVA patikros rezultatus.</i>
R.5.2. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudų duomenys yra	K.5.2.1. Informacija apie sąnaudų duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
tinkamai perkelti iš BA	K.5.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant sąnaudų duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos pastebėjimus, FA audito išvadą⁷ ir RVA patikros metu nustatytų neatitikimų, susijusių su buhalterinės apskaitos klaidomis, dėl kurių buvo nustatytos klaidos RVA, kiekį, pobūdį ir reikšmingumą.</i>
	K.5.2.3. Vykdomas periodinis sąnaudų RVA sutikrinimas su BA duomenimis. Identifikuoti skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	-
R.5.3. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra tinkamai paskirstytos į sąnaudų grupes ir pogrupius	K.5.3.1. Sistemos apraše pateikiamas, Įmonės veikloje naudojamas, sąskaitų planas yra pakankamai detalus.	I	<i>Sąskaitų planas vertinamas kaip pakankamai detalus kai sąnaudų grupavimas vykdomas tik sąskaitų plano (DK dimensijų) pagalba be papildomų pergrupavimų.</i>
	K.5.3.2. Jei sąskaitų planas yra nepakankamo detalumo, įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką sąnaudų paskirstymą į grupes ir pogrupius.	M	<i>Sisteminų priemonių pavyzdžiai: - Sistemos apraše aiškiai aprašyta sąnaudų grupavimo metodika, t.y. grupavimo principai, kriterijai, jų reikšmių apskaičiavimo tvarka ir pan. - yra parengta ir naudojama formali tvarka (procedūra) skirta užtikrinti šio reikalavimo įgyvendinimą, numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.</i>

⁷ Seikiant įvertinti ar modifikuotoje audito išvadoje pateikti pastebėjimai, susiję su sąnaudų apskaita (jei taikytina), yra tinkamai atspindėti Įmonės reguliavimo apskaitoje.

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
R.5.4. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomųjų sąnaudų išskyrimą	K.5.4.1. Informacija apie nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijas ir priemones jų identifikavimui pateikiama Sistemos apraše.	M	<i>Sistemos apraše turėtų būti pateikta informacija apie įmonės taikomas priemones nepaskirstomųjų sąnaudų identifikavimui pagal visas sąnaudų grupes, kiek taikytina pateikiant sąsajas su atitinkamais RVA elementais, t. y. užtikrinama, kad identifikavus nepaskirstomą IMNT ar DU vienetą, visos susiję sąnaudos taip pat priskiriamos nepaskirstomosioms.</i>
	K.5.4.2. Nepaskirstomųjų sąnaudų identifikavimui naudojamos sisteminės priemonės (atskiros SP sąskaitos, analitiniai požymiai ir pan.).	I	-
R.5.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį sąnaudų priskyrimą	K.5.5.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio sąnaudų priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis sąnaudų priskyrimas.	M	-
	K.5.5.2. Pirminio sąnaudų priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P	<i>Pvz., dalyvauja tiesiogiai už sąnaudų susiformavimą atsakingi asmenys (padalinių vadovai ir pan.). Jei „ne“, įvertinti, ar pirminio priskyrimo kriterijai (žr. K.5.5.1) yra pakankamai objektyvūs, kad už priskyrimą atsakingas asmuo galėtų savarankiškai atlikti korektišką pirminį priskyrimą.</i>
	K.5.5.3. Sąnaudų apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę palyginti pirminio sąnaudų priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	I	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.5.5.4. RAS užtikrina, kad visoms sąnaudoms būtų atliktas pirminis paskirties priskyrimas.	I/P	<i>Užtikrinimo pavyzdžiai:</i> - BA sistema užtikrina, kad visoms sąnaudoms, jų registravimo apskaitoje metu būtų, būtų priskirtas pirminės paskirties požymis, t. y. „privalomas požymis“ (prevencinė priemonė) - RVA rengimo metu vykdomas patikrinimas siekiant įsitikinti, kad visos sąnaudos turi priskirtą pirminę paskirtį (detekcinė priemonė)
R.5.6. RAS turi užtikrinti tinkamą paskirstomųjų sąnaudų paskirstymą paslaugoms	K.5.6.1. Sistemos apraše pateikiamas kiekvieno Įmonės pasirinkto sąnaudų paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas (žr. K.1.1.3) yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M	<i>Objektyvumo principas užtikrinamas, jei Įmonės naudojami sąnaudų paskirstymo kriterijai paskirsto sąnaudas paslaugoms nešališkai, nesiekiant iškreipti paslaugos ataskaitinio laikotarpio rezultatų ir paveikti RAS informacijos gavėjų sprendimų.</i>
	K.5.6.2. Sistemos apraše pateikiama detali sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M	<i>Metodika vertinama kaip pakankamai detali, jei įgalina be papildomos informacijos atlikti sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimą.</i>
	K.5.6.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami Sistemos apraše nurodyti sąnaudų paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės	I/P	<i>Rekomenduojama atsižvelgti į tai, ar:</i> - sąnaudų skirstymas yra pakankamai automatizuotas, siekiant minimizuoti žmogiškos klaidos riziką, - vykdomas periodinis faktiškai naudojamų sąnaudų paskirstymo kriterijų ir jų reikšmių apskaičiavimo palyginimas su Sistemos aprašo nuostatomis.
6. Reguliuojamos veiklos ataskaitų parengimas			
R.6.1. RAS turi užtikrinti RVA duomenų integralumą (vientisumą)	K.6.1.1. RVA parengimas vykdomas naudojant tinkamus įrankius ir procesus.	P/I	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos pastebėjimus ir RVA patikros rezultatus.</i>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
R.6.2. RAS turi užtikrinti, kad duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa	K.6.2.1. Duomenų perkėlimas iš RVA į DSAIS vykdomas naudojant tinkamus įrankius ir procesus.	P/I	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos pastebėjimus ir RVA patikros rezultatus.</i>

PATIKROS REZULTATŲ SUVESTINĖ

A. Atliktos procedūros ir vertinimo kriterijų reikšmių nustatymas

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementa s	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
1. Bendrieji reikalavimai			
R.1.1. RAS taikomi principai, metodai ir tvarkos turi būti tinkamai aprašyti Sistemos apraše			
K.1.1.1. Sistemos apraše pateikiamas detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas.	M		
K.1.1.2. Sistemos apraše pateikiamas Įmonės parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis Įmonei įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje.	I		
K.1.1.3. Sistemos apraše pateikiamas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodytas kiekvieno Įmonės pasirinkto paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas.	M		
K.1.1.4. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu.	M/P		

⁸ (Taip /Ne/ Netaikytina)

⁹ Pateikiamas trumpas atliktų procedūrų ir gautų rezultatų aprašymas. Jei atsakymas „Ne“, aprašomos Įmonės įdiegtos alternatyvios priemonės skirtos reikalavimui užtikrinti (jei įdiegtos).

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS	Vertinimo rezultatai	
	elementas	Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
R.1.2. Atsakomybė už RAS tinkamumą ir efektyvumą turi būti aiškiai apibrėžta ir komunikuota			
K.1.2.1. Už RAS atsakingi asmenys yra aiškiai identifikuoti, o jų funkcijos nustatytos pareigybinuose nuostatuose.	P		
2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) apskaita			
R.2.1. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.			
K.2.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, IMNT reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	M/P/I		
K.2.1.2. RAS turto sąrašas yra aiškiai atskirtas nuo buhalterinės apskaitos - naudojamas atskiras, integralus (vientisas), specifiskai reguliuojamai turto apskaitai pritaikytas duomenų rinkinys.	I		
K.2.1.3. RAS turto sąraše sistemiškai kaupiami visi reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I		
K.2.1.4. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su reikalavimų IMNT apskaitai įgyvendinimu.	P		
R.2.2. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra tinkamai perkelti iš BA			
K.2.2.1. Informacija apie IMNT duomenų perkėlimo eigą pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.2.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P		
K.2.2.3. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros IMNT įsigijimo savikainos sutikrinimas su BA turto sąrašo duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.2.3. RAS turi užtikrinti, kad iš IMNT įsigijimo savikainos tinkamai išskirta nepaskirstoma IMNT vertės dalis:			
K.2.3.1. Informacija apie nepaskirstomo IMNT kategorijas ir priemones jų identifikavimui pateikiama Sistemos apraše.	M		

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
K.2.3.2. Nepaskirstomo IMNT identifikavimui naudojamos sisteminės priemonės (atskiros SP sąskaitos, analitiniai požymiai ir pan.).	I		
K.2.3.3. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros IMNT įsigijimo vertės, finansuotos dotacijomis (subsidijomis) ir vartotojų lėšomis, palyginimas su BA informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
K.2.3.4. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše apskaitomos bendros ATL lėšomis finansuoto turto vertės palyginimas su taikytinų Tarybos nutarimų (pažymų) duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
K.2.3.5. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše apskaitomos bendros IMNT perkainojimo vertės palyginimas su BA informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
K.2.3.6. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros nenaudojamo turto įsigijimo vertės palyginimas su FA atskleidžiama informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
K.2.3.7. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios savalaikį ir tikslų nesuderinto turto identifikavimą.	M/P/I		
K.2.3.8. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką akcininkų įnašų turtu (įstatinio kapitalo didinimas, nuostolių dengimas ir pan.) apskaitą.	M/P/I		
K.2.3.9. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką LRAIC turto apskaitą.	M/P/I		
R.2.4. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimą			

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
K.2.4.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali IMNT nusidėvėjimo apskaičiavimo metodika, nurodanti nusidėvėjimo apskaičiavimo pradžios momentą, normatyvus, atliktų turto pagerinimų nusidėvėjimo apskaitą, su Taryba nesuderinto turto nusidėvėjimo apskaitą ir pan.	P		
K.2.4.2. IMNT nusidėvėjimo apskaičiavimas vykdomas naudojant tinkamus įrankius.	I		
K.2.4.3. Vykdomas periodinis LRAIC turto vienetų metinių nusidėvėjimo sąnaudų palyginimas su ataskaitinio laikotarpio LRAIC modelio detalizuojančio turto sąrašo duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.2.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį turto paskirties priskyrimą			
K.2.5.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio IMNT paskirties priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis IMNT paskirties priskyrimas.	M		
K.2.5.2. Pirminio IMNT paskirties priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P		
K.2.5.3. IMNT apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę atskleisti pasirinkto IMNT vieneto pirminio priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	I		
K.2.5.4. RAS užtikrina, kad kiekvienam IMNT vienetui būtų atliktas pirminis paskirties priskyrimas.	I/P		
R.2.6. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT likutinės vertės paskirstymą paslaugoms			
K.2.6.1. Sistemos apraše pateikiamas (žr. 1.1.3) kiekvieno Įmonės pasirinkto IMNT paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M		
K.2.6.2. Sistemos apraše pateikiama detali IMNT paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M		

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
K.2.6.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami SA nurodyti IMNT paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	I/P		
K.2.6.4. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką kogeneracinio turto paskirstymą paslaugoms.	M/P		
3. Pajamų apskaita			
R.3.1. RAS turi užtikrinti, kad pajamos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.			
K.3.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, pajamų reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	M/P/I		
R.3.2. RAS turi užtikrinti, kad pajamų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA			
K.3.2.1. Informacija apie pajamų duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.3.2.2. RAS užtikrina, kad perkeltiant pajamų duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P		
K.3.2.3. Vykdomas periodinis RVA nurodytos bendros pajamų sumos sutikrinimas su BA duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.3.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pajamų paskirstymą paslaugoms			
K.3.3.1. Pirminių pajamų registravimo šaltinių (sąskaitų išrašymo sistema, DK ir pan.) duomenys yra pakankamo detalumo.	I		
K.3.3.2. Jei pirminių pajamų registravimo šaltinių duomenys yra nepakankamo detalumo, įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką pajamų paskirstymą paslaugoms.	M/P/I		
4. Darbo užmokesčio sąnaudų apskaita			
R.4.1. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.			

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
K.4.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, DU reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	M		
K.4.1.2. Registruojant DU sąnaudas BA sistemiškai kaupiami visi reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I		
K.4.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su reikalavimų DU apskaitai įgyvendinimu.	P		
R.4.2. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA			
K.4.2.1. Informacija apie DU duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.4.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant DU duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P		
K.4.2.3. Vykdomas periodinis DU sąnaudų RVA sutikrinimas su BA duomenimis. Identifikuoti skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.4.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį DU sąnaudų priskyrimą			
K.4.3.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio DU sąnaudų priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis DU sąnaudų priskyrimas.	M		
K.4.3.2. Pirminio DU priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P		
K.4.3.3. DU apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę atskleisti pasirinkto DU vieneto pirminio priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	I		
K.4.3.4. RAS užtikrina, kad kiekvienam DU vienetui būtų atliktas pirminis paskirties priskyrimas.	I/P		
R.4.4. RAS turi užtikrinti tinkamą DU sąnaudų paskirstymą paslaugoms			

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
K.4.4.1. Sistemos apraše pateikiamas DU sąnaudų paskirstymo kriterijų ekonominis pagrindimas (žr. K.1.1.3) yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M		
K.4.4.2. Sistemos apraše pateikiama detali DU sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M		
K.4.4.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami Sistemos apraše nurodyti DU sąnaudų paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	I/P		
5. Sąnaudų apskaita			
R.5.1. RAS turi užtikrinti, kad DU duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus			
K.5.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, sąnaudų reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	P/M/I		
K.5.1.2. Registruojant sąnaudas BA sistemiškai kaupiami visi reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I		
K.5.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su reikalavimų sąnaudų apskaitai įgyvendinimu.	P		
R.5.2. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA			
K.5.2.1. Informacija apie sąnaudų duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.5.2.2. RAS užtikrina, kad perkeltant sąnaudų duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P		
K.5.2.3. Vykdomas periodinis sąnaudų RVA sutikrinimas su BA duomenimis. Identifikuoti skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.5.3. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra tinkamai paskirstytos į sąnaudų grupes ir pogrupius			
K.5.3.1. Sistemos apraše pateikiamas, Įmonės veikloje naudojamas, sąskaitų planas yra pakankamai detalus.	I		

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
K.5.3.2. Jei sąskaitų planas yra nepakankamo detalumo, įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką sąnaudų paskirstymą į grupes ir pogrupius.	M		
R.5.4. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomųjų sąnaudų išskyrimą			
K.5.4.1. Informacija apie nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijas ir priemones jų identifikavimui pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.5.4.2. Nepaskirstomųjų sąnaudų identifikavimui naudojamos sisteminės priemonės (atskiros SP sąskaitos, analitiniai požymiai ir pan.).	I		
R.5.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį sąnaudų priskyrimą			
K.5.5.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio sąnaudų priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis sąnaudų priskyrimas.	M		
K.5.5.2. Pirminio sąnaudų priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P		
K.5.5.3. Sąnaudų apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę palyginti pirminio sąnaudų priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	I		
K.5.5.4. RAS užtikrina, kad visoms sąnaudoms būtų atliktas pirminis paskirties priskyrimas.	I/P		
R.5.6. RAS turi užtikrinti tinkamą paskirstomųjų sąnaudų paskirstymą paslaugoms			
K.5.6.1. Sistemos apraše pateikiamas kiekvieno Įmonės pasirinkto sąnaudų paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas (žr. K.1.1.3) yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M		
K.5.6.2. Sistemos apraše pateikiama detali sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M		

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementa s	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ⁸	Komentaras ⁹
K.5.6.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami Sistemos apraše nurodyti sąnaudų paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės	Į/P		
6. Reguluojamos veiklos ataskaitų parengimas			
R.6.1. RAS turi užtikrinti RVA duomenų integralumą (vientisumą)			
K.6.1.1. RVA parengimas vykdomas naudojant tinkamus įrankius ir procesus.	P/Į		
R.6.2. RAS turi užtikrinti, kad duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa			
K.6.2.1. Duomenų perkėlimas iš RVA į DSAIS vykdomas naudojant tinkamus įrankius ir procesus.	P/Į		

B. Atitiktis reikalavimams vertinimas ir nustatytų neatitikimų šalinimo bei RAS tobulinimo rekomendacijos

Žemiau pateikiamas Įmonės RAS atitiktis Tarybos sprendime dėl Patikros nurodytiems reikalavimams vertinimas, remiantis nustatytais vertinimo kriterijais, ir mūsų nustatytų neatitikimų šalinimo bei Įmonės RAS tobulinimo rekomendacijos.

Reikalavimas	Atitiktis reikalavimui užtikrinta? ¹⁰	Neatitikimų šalinimo ir RAS tobulinimo rekomendacijos
1. Bendrieji reikalavimai		
1.1. RAS taikomi principai, metodai ir tvarkos turi būti tinkamai aprašyti Sistemos apraše		
1.2. Atsakomybė už RAS tinkamumą ir efektyvumą turi būti aiškiai apibrėžta ir komunikuota		
2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) apskaita		
R.2.1. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.		
R.2.2. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra tinkamai perkelti iš BA		
R.2.3. RAS turi užtikrinti, kad iš IMNT įsigijimo savikainos tinkamai išskirta nepaskirstoma IMNT vertės dalis.		
R.2.4. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimą		
R.2.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį turto paskirties priskyrimą		
R.2.6. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT likutinės vertės paskirstymą paslaugoms		
3. Pajamų apskaita		
R.3.1. RAS turi užtikrinti, kad pajamos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.		
R.3.2. RAS turi užtikrinti, kad pajamų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA		
R.3.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pajamų paskirstymą paslaugoms		

¹⁰ Taip/ Ne

Reikalavimas	Atitiktis reikalavimui užtikrinta? ¹⁰	Neatitikimų šalinimo ir RAS tobulinimo rekomendacijos
4. Darbo užmokesčio sąnaudų apskaita		
R.4.1. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.		
R.4.2. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA		
R.4.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį DU sąnaudų priskyrimą		
R.4.4. RAS turi užtikrinti tinkamą DU sąnaudų paskirstymą paslaugoms		
5. Sąnaudų apskaita		
R.5.1. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.		
R.5.2. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA		
R.5.3. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra tinkamai paskirstytos į sąnaudų grupes ir pogrupius		
R.5.4. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomųjų sąnaudų išskyrimą		
R.5.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį sąnaudų priskyrimą		
R.5.6. RAS turi užtikrinti tinkamą paskirstomųjų sąnaudų paskirstymą paslaugoms		
6. Reguluojamos veiklos ataskaitų parengimas		
R.6.1. RAS turi užtikrinti RVA duomenų integralumą (vientisumą)		
R.6.2. RAS turi užtikrinti, kad duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa		